

LUKUTAIDON MERKITYS–POHDINTATYÖSKENTELEY

Tavoite

Pohditaan lukutaidon merkitystä ja sitä, millaisia haasteita lukutaidottomat kohtaavat.

 <p>Kohderyhmä rippikoulu- ja nuorisotyö, aikuiset</p>	 <p>Käyttötilanne piiri tai ryhmä</p>	 <p>Kesto 30–45 min, riippuen ryhmän koosta</p>	 <p>Teema lukutaito, yhdenvertaisuus</p>
--	---	---	--

Tarvikkeet:

- Läppäri ja dataprojektori videomateriaalin katseluun (Testaa toimivuus etukäteen!)
- Videomateriaali: ”Muutosvoimana lukutaito. Kokemuksia lukutaitoluokista.” (2:13)
- Isoja papereita ja värikyniä, tusseja
- Fläppitaulu tms. johon ohjaaja piirtää ison puun loppukoontia varten
- Tämä PDF eli työskentelyohje

Työskentelyn kulku

1. Aloitus (2 min)

Toivota osallistujat tervetulleiksi. Kerro, että tänään pohditaan lukutaidon merkitystä ja sitä, millaisia haasteita lukutaidottomat kohtaavat.

2. Virittäytyminen (3 min)

Katsokaa lukutaitoaiheeseen johdattava lyhyt video: ”Muutosvoimana lukutaito. Kokemuksia lukutaitoluokista” (2:13). Anna osallistujille mahdollisuus keskustella ja kysyä videon pohjalta. Mitä ajatuksia heräsi?

3. Työskentely (10–15 min)

Pyydä osallistujia jakautumaan pareiksi tai pieniin ryhmiin. Jaa kullekin parille paperi ja kyniä. Ohjaa pareja piirtämään puu, jossa on oksia (tai muu kuvio, jonka osiin voi kirjoittaa esimerkkejä), ja keksimään mahdollisimman paljon konkreettisia hyötyjä, joita lukutaidolla on.

Parien työskennellessä piirrä fläppitaululle iso puu. Kysy lopuksi jokaiselta parilta, mitkä ovat heidän mielestään 5 tärkeintä lukutaidon hyötyä, ja kirjoita ne puun oksille. Keskustelkaa, mitkä asiat näyttävät painottuvan osallistujien valitsemissa hyödyissä.

4. Syventäminen (10 min)

Jatkakaa vielä pareittain keskustelua lukutaidottomuudesta. Voit kirjoittaa fläppitaululle tai laittaa dataprojektorille näkyviin apukysymyksiä:

- Millaisia kokemuksia sinulla itselläsi on tilanteista, joissa olet kokenut osaamattomuutta? Miltä se on tuntunut? Miten nuo tilanteet ovat vaikuttaneet sinuun?
- Millaista on kasvaa aikuiseksi ilman lukutaitoa?
- Jos lapset ovat lukutaitoisia ja vanhemmat eivät, miten tilanne vaikuttaa perhe-elämään? Keksikää käytännön esimerkkejä tilanteista, joissa lapsi osaa lukea, vanhempi ei.
- Kuvittele, että menet kouluun vasta aikuisena. Mitä ajatuksia ja tunteita se herättää?
- Millaisen roolimallin lukutaidoton vanhempi antaa lapsilleen? Perustelkaa kantanne.
- Millaisia kokemuksia lukutaidottomalla voi tulla eteen esim. sosiaalisissa tilanteissa, kylässä, naapureitten kesken, kirkossa jne.?

5. Yhteenveto (5 min)

Pyydä pareja jakamaan keskusteluissa heränneitä ajatuksia. Jokainen voi vuorollaan myös kertoa, minkä asian he ottavat mukaan tästä työskentelystä.

6. Päätös (2-3 min)

Kiitä osallistujia. Anna lopuksi mahdollisuus esittää kysymyksiä. Kerro, että Pipliaseuran lukutaitotyöstä löytää lisätietoa nettisivuilta (piplia.fi/muutosvoimanalukutaito)